

11. 10. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nová pravidla pro určování rozhodného práva pro mimosmluvní závazkové vztahy

Evropský parlament v červenci tohoto roku projednával v prvním čtení návrh dlouho očekávaného evropského nařízení o právu rozhodném pro nesmluvní závazkové vztahy, pracovní označovaného jako nařízení „Řím II“.

Toto nařízení by mělo navázat na Římskou úmluvu z roku 1980 upravující kolizní normy pro závazkové vztahy ze smluv. Na rozdíl od Římské úmluvy je cílem nařízení Řím II harmonizace rozdílných kolizních právních norem jednotlivých členských států Evropské unie určujících rozhodné právo, které má příslušný soud aplikovat v případě sporu vzešlého z přeshraničních mimosmluvních závazkových vztahů (např. vztahů vyplývajících z odpovědnosti za škodu). Nové nařízení by mělo zajistit aplikaci stejných kolizních norem příslušnými soudy jednotlivých členských států EU na stejné nesmluvní závazkové vztahy s mezinárodním prvkem. Návrh zahrnuje oblast mimosmluvních závazkových vztahů v civilních a obchodních věcech. Výslovně vyloučeny jsou ovšem vztahy práva rodinného, např. otázky výživného nebo péče o dítě.

Obecným a základním pravidlem upraveným v návrhu nového nařízení je aplikace právního řádu státu, ve kterém došlo ke vzniku škody nebo k ní pravděpodobně dojde, s výjimkou případu, kdy je mimosmluvní závazkový vztah na základě posouzení všech okolností daného případu zcela očividně úžeji spjat s jiným státem. V takovém případě se použije právní řád tohoto státu.

Návrh nařízení rovněž obsahuje specifická pravidla volby práva v případech týkajících se vad zboží, nekalé soutěže, ochrany osobnosti, škod na životním prostředí a porušení práv duševního vlastnictví. Snahou Evropské komise bylo zajistit rovnovážné postavení slabších subjektů konkrétního mimosmluvního závazkového vztahu (tj. spotřebitelů a jiných poškozených osob).

V rámci projednávání návrhu nařízení Řím II v prvním čtení Evropský parlament prosadil výrazné změny oproti původní verzi návrhu předloženého Evropskou komisí. Evropský parlament především odstranil specifická pravidla určující rozhodné právo v oblasti odpovědnosti za vady, nekalé soutěže a škod na životním prostředí s úmyslem podpořit aplikaci obecného pravidla o použití právního řádu místa, kde došlo ke škodě i v těchto konkrétních případech. Nové znění schválené Evropským parlamentem by mělo dle názoru některých poslanců Evropského parlamentu umožnit soudům větší výběr toho „nejlepšího a nejspravedlivějšího řešení“ daného případu při současném snížení rizika tzv. „forum shopping“, kdy žalobce má možnost výběrem příslušného soudu zvolit aplikaci v daném sporu pro sebe nejvhodnějšího práva.

Evropský parlament dále rozšířil původní oprávnění stran dohodnout se po vzniku sporu na právním řádu, kterým se bude řídit jejich mimosmluvní závazkový vztah, o možnost dohodnout se na rozhodném právním řádu již před vznikem sporu. Toto opatření by mělo relevantním subjektům

umožnit již od počátku jasně definovat své právní vztahy. Výjimku z tohoto oprávnění představují pouze spotřebitelské a pojistné smlouvy, kde je ochrana slabší smluvní strany upřednostněna před smluvní volností stran.

Další osud návrhu nařízení Řím II závisí na Radě Evropské unie. V případě, že Rada schválí veškeré změny navržené Evropským parlamentem, bude návrh přijat v takto pozměněném znění. Pokud se tak nestane, je Rada povinna zaujmout společný postoj a postoupit jej Evropskému parlamentu k dalšímu projednání. Tím by ovšem došlo k dalším průtahům při schvalování této zásadní normy evropského mezinárodního práva soukromého, která dle původního návrhu Evropské komise měla nabýt účinnosti již 1. ledna 2005.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)